

RUBRICERING
MinisterDirectie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheidContactpersoon
10.2.eT 070 10.2.e
10.2.e @minszw.nlDatum
5 oktober 2017Onze referentie
2017-0000161836Bijlagen
Brieven aan TK en EK

nota

Compensatieregeling voor vrouwelijke zelfstandigen
nav CRvB-uitspraak

Akkoord SG/DG

1 Status notaTer beslissing
Brief ondertekenen**2 Aanleiding**

Op basis van onze eerdere, bijgevoegde nota (2017-0000157102) naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) over drie vrouwelijke zelfstandigen die zijn bevallen in 2005, heeft u gekozen voor het treffen van een ministeriële regeling voor de overige vrouwen die om een uitkering/compensatie verzoeken. In deze nota wordt voorgesteld om een forfaitair bedrag te verstrekken aan vrouwelijke zelfstandigen die tussen 7 mei 2005 (de datum waarop de oude regeling eindigde) en 4 juni 2008 (de datum waarop de nieuwe regeling in werking trad) zijn bevallen. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de ministeriële regeling, zal het UWV aan de drie procederende vrouwen hetzelfde bedrag op basis van zelfstandige schadebesluiten toekennen.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

11.1

- Bijgaand treft u een brief aan de beide Kamers aan waarin u hen informeert over de hoofdlijnen (afbakening doelgroep en hoogte compensatie) van de voorgenomen compensatieregeling. Indien u

akkoord bent met de inhoud daarvan, dan verzoeken wij u die te ondertekenen en te verzenden.

4 Kernpunten

Met betrekking tot de inhoud van de compensatieregeling doen zich twee vraagpunten voor (zie bijlage 1 voor een nadere toelichting):

- *Vraagpunt 1.* De doelgroep zou op twee manieren kunnen worden beperkt.
- Ten eerste door deze te beperken tot degenen die de afgelopen maanden maar vóór de datum tussenuitspraak van de CRvB (27 juli 2017) een verzoek om een uitkering hebben ingediend. Dit houdt verband met de leer van de formele rechtskracht. Dit ontraden wij echter omdat de CRvB in zijn uitspraak geheel voorbij is gegaan aan die leer.
- Ten tweede zou uit de motivering van de CRvB kunnen worden afgeleid dat slechts aan vrouwen die tussen 7 mei 2005 en (ruim opgevat) 1 januari 2007 zijn bevallen compensatie hoeft te worden geboden, omdat vanaf laatstgenoemde datum via een private verzekering een inkomensvervangende uitkering had kunnen worden verkregen. Ook deze beperking ontraden wij u omdat de CRvB in zijn motivering ook constateert dat de private premie te hoog was om een verzekering te kunnen sluiten.
- *Vraagpunt 2.* De hoogte van de compensatie is arbitrair. Het is makkelijk uitlegbaar om deze vast te stellen op het bedrag van de uitkering die de betrokken vrouwen zouden hebben ontvangen, indien art. 3:19 Wazo (oud) niet was ingetrokken. Het per individueel geval berekenen van dat bedrag is echter onuitvoerbaar, omdat de daarvoor noodzakelijke (inkomens)gegevens over die jaren ontbreken. Daarom stellen wij voor om een forfaitair bedrag van ongeveer €5.600 toe te kennen. Dat is grofweg de gemiddelde uitkering die bevallen vrouwelijke zelfstandigen in 2017 hebben ontvangen en komt overeen met 90% WML (incl. vakantiebijslag).
- Het VN-Vrouwenverdrag biedt ruimte voor een lager forfaitair bedrag. Een lager bedrag ligt in het verlengde van het (in de afgelopen jaren ingenomen) standpunt van de Staat dat geen compensatie hoeft te worden geboden, omdat art. 11 van dat verdrag zich niet uitstrekt tot zelfstandigen. Echter, hoe lager het bedrag, des te groter de kans op nieuwe procedures. Daarom ontraden wij u om een lager bedrag toe te kennen dan de hiervoor voorgestelde (ongeveer) €5.600.
- De verwachte kosten zijn – met alle slagen om de arm – ongeveer €38 mln (waarvan €5 mln uitvoeringskosten). Daarvoor is reeds dekking gevonden.

Planning

- Het verdient de voorkeur om de regeling zo snel mogelijk na 16 november te publiceren. Op die datum wordt immers bekend dat het UWV compensatie heeft toegekend aan de drie procederende vrouwen. Het UWV zal vervolgens binnen een redelijk korte termijn moeten beslissen op de aanvragen die andere vrouwen inmiddels hebben gedaan. Die beslissingen dienen op grond van de compensatieregeling te worden genomen.
- Voorts dienen beide Kamers ruim voor 16 november te worden geïnformeerd over de voorgenomen regeling, zodat zij daar

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Datum
5 oktober 2017

Onze referentie
2017-0000161836

desgewenst op kunnen reageren. Daarom treft u bijgaand een conceptbrief aan beide Kamers aan waarin de hoofdlijnen van de voorgenomen regeling worden geschetst.

- Nadat de conceptregeling is opgesteld, wordt deze voor u-toets naar het UWV en de Belastingdienst gestuurd.
- Met hen is afgesproken dat de u-toetsen uiterlijk binnen zes weken zullen worden uitgebracht. Daarna kan de regeling in de Staatscourant worden gepubliceerd.

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Datum
5 oktober 2017

Onze referentie
2017-0000161836

Bijlage 1. Inhoud van de compensatieregeling

Op grond van de Kaderwet SZW-subsidies wordt een ministeriële regeling getroffen. Daarbij moet met betrekking tot de volgende twee onderwerpen een keuze worden gemaakt:

- De afbakening van de doelgroep.
- De hoogte van de compensatie.

Vraagpunt 1. Afbakening doelgroep

Extra voorwaarde

- De doelgroep zou kunnen worden beperkt tot degenen die voor de datum van de tussenuitspraak van de CRvB (27 juli 2017) een verzoek om een uitkering hebben ingediend waarover het UWV ofwel nog geen beslissing heeft genomen ofwel heeft geweigerd maar waartegen nog bezwaar/beroep kan worden gemaakt. Dit beperkt de doelgroep tot de ongeveer 400 vrouwen die de afgelopen maanden een uitkering hebben aangevraagd.
- Dit berust op de leer van de formele rechtskracht. Op grond daarvan hoeven alleen de beschikkingen te worden herzien van degenen die nog in bezwaar of beroep zijn.
- Dit zal tot procedures leiden van vrouwen die vanwege deze voorwaarde geen recht krijgen op compensatie.
- De kans is zeer groot dat het UWV deze rechtszaken zal verliezen, omdat de CRvB in zijn tussenuitspraak geheel voorbij is gegaan aan de leer van de formele rechtskracht en daarmee een bredere werking lijkt te wensen.

Voordelen

- De doelgroep wordt beperkt, met lagere kosten van dien.

Nadelen

- De (extra) voorwaarde zal tot maatschappelijke verontwaardiging en negatieve publiciteit leiden.
- Het zal tot een stroom van procedures leiden die het UWV zeer waarschijnlijk zal verliezen.

Advies

11.1

Bevallen voor 1 januari 2007

- In zijn overwegingen (rov. 4.3.6) gaat de CRvB in op het door de toenmalige regering aangevoerde argument om art. 3:19 Wazo (oud) in te trekken, te weten dat de betrokkenen zich op de private markt kunnen verzekeren tegen het risico van inkomensverlies in verband met zwangerschap en bevalling. Omdat private verzekeraars daarbij een wachttijd van twee jaar hanteren, konden vrouwelijke zelfstandigen op zijn vroegst pas op 1 augustus 2006 een private uitkering ontvangen.

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Datum
5 oktober 2017

Onze referentie
2017-0000161836

- De CRvB merkt daarover op: "De wetgever heeft het gelaten bij die constatering en geen overgangsregeling in het leven geroepen om aan deze lacune tegemoet te komen. Betrokkenen zijn allen binnen deze termijn van twee jaar na intrekking van artikel 3:19 Wazo bevallen."
- Daaruit zou men kunnen afleiden dat de CRvB een overgangsregeling voor een periode van twee jaar voldoende had gevonden. Dat zou betekenen dat alleen voor vrouwelijke zelfstandigen die voor 1 augustus 2006 (of – om hen de tijd te geven een verzekering af te sluiten – 1 januari 2007) zijn bevallen een regeling had hoeven te worden getroffen. De doelgroep van de compensatieregeling zou op deze manier kunnen worden beperkt.
- Daar moet wel de volgende uitzondering op worden aangebracht. Een overgangsregeling voor twee jaar had geen soelaas geboden aan vrouwen die na 1 augustus 2004 als zelfstandige zijn gestart. Voor hen had een overgangsregeling voor de eerste twee jaar als zelfstandige moeten worden getroffen.

Directie
Werknemersregelingen
 Afdeling Ziekte en
 arbeidsongeschiktheid

Datum
 5 oktober 2017

Onze referentie
 2017-0000161836

Houdt deze beperking stand?

- Wij denken dat deze beperking geen stand houdt bij de CRvB. Wij lezen in voornoemde passage dat de CRvB van oordeel is dat de wetgever *sowieso* een overgangsregeling voor twee jaar had moeten treffen. Dat berust op de volgende overwegingen.
- Na voornoemde passage merkt de CRvB op: "In de praktijk is gebleken dat het redelijkerwijs niet mogelijk was om (tegen een enigszins betaalbare premie) het risico van inkomensverlies bij zwangerschap en bevalling particulier af te dekken." Met andere woorden, privatisering schiet tekort om voor iedere vrouw die betaalde arbeid verricht te voorzien in een inkomen bij zwangerschap en bevalling, zoals het verdrag volgens de CRvB eist. Dat geldt ook voor vrouwen die op of na 1 januari 2007 zijn bevallen.

Voordelen

- De doelgroep wordt beperkt, met lagere kosten van dien.

Nadelen

- Het beperken van de doelgroep zal tot maatschappelijke verontwaardiging en negatieve publiciteit leiden.
- Het zal tot een stroom van procedures leiden die het UWV waarschijnlijk zal verliezen.

Advies

11.1

Vraagpunt 2. Hoogte van de compensatie

De CRvB heeft geoordeeld dat de intrekking van art. 3:19 Wazo (oud) zonder vervangende regeling of compensatie in strijd is met art. 11 van het VN-Vrouwenverdrag. Hij laat het echter vooralsnog aan de Staat om daar een oplossing voor te geven. Met de ministeriële regeling wordt die oplossing gegeven. Het VN-Vrouwenverdrag eist dat iedere vrouw die betaalde arbeid verricht over 'een zeker inkomen' beschikt in verband met haar bevalling. Het is evenwel onduidelijk hoe de hoogte daarvan moet worden bepaald. Hieronder worden twee opties besproken om daar invulling aan te geven.

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Datum
5 oktober 2017

Onze referentie
2017-0000161836

Forfaitair bedrag

- Als art. 3:19 Wazo (oud) niet zou zijn ingetrokken, dan hadden de vrouwelijke zelfstandigen die tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008 zijn bevallen, een zwangerschaps- en bevallingsuitkering ontvangen ter hoogte van 100% van het inkomensverlies (maximaal WML). Het ligt voor de hand om de hoogte van de compensatie op dezelfde wijze vast te stellen.
- Dit is echter onuitvoerbaar, omdat de noodzakelijke gegevens ontbreken om de hoogte van het inkomensverlies in ieder individueel geval te kunnen vaststellen. Daarom stellen wij voor om een forfaitair bedrag toe te kennen.

Hoogte forfaitaire bedrag

Alternatief A: ongeveer €5.600

- In deze variant wordt het forfaitaire bedrag gelijkgesteld aan de gemiddelde uitkering die bevallen vrouwelijke zelfstandigen in 2017 hebben ontvangen. Dat bedroeg ongeveer €5.600 en komt overeen met ongeveer 90% van het WML per dag in 2017, gerekend over 80 dagen, en inclusief vakantiegeld. Op deze wijze vindt een impliciete indexering plaats van de uitkering die men zou hebben ontvangen als de regeling in 2004 niet was ingetrokken.
- Met alle slagen om de arm is ingeschat dat de uitkeringslasten bij voornoemd forfaitair bedrag €33 miljoen bedragen. Voor de uitvoeringskosten is €5 miljoen gerekend. In de augustusbrief is daarom een reservering opgenomen van €38 miljoen.

Alternatief B: ongeveer €4.500

- In deze variant wordt voor het forfaitaire bedrag uitgegaan van het hoogste bedrag dat één van de drie procederende vrouwen als uitkering zou hebben ontvangen als de regeling in 2004 niet was ingetrokken. Haar grondslag bedroeg 73% van het WML per dag in 2005. De compensatie bedraagt in dit geval $0,73 * WML (2017) * 80 \text{ dagen} * 1,08 \text{ (vakantiegeld)}$ is ongeveer €4.500.
- De kosten van dit alternatief komen uit op ongeveer €32 miljoen, inclusief uitvoeringskosten.
- Deze benadering berust op de volgende argumenten:
 - De beleidslijn van de afgelopen jaren: compensatie zou niet noodzakelijk zijn. Een relatief hoge compensatie sluit hierbij minder goed aan.
 - De signaalwerking: een relatief hoog bedrag straalt uit dat procederen loont.
 - De compensatie heeft, anders dan de zwangerschaps- en bevallingsuitkering zelf, niet als doel om verlof mogelijk te maken.

- De drie procederende vrouwen krijgen ruimschoots waar zij recht op hebben.

Voordelen alternatief A ten opzichte van alternatief B

- In alternatief B wordt de hoogte van het forfaitaire bedrag afgeleid van de uitkering die één vrouw zou hebben ontvangen als de regeling in 2004 niet was ingetrokken. Er is echter geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat deze vrouw representatief is voor de gehele groep vrouwen die door die intrekking geen uitkering hebben ontvangen. Daarom wordt in alternatief A uitgegaan van de gemiddelde uitkering die aan *alle* vrouwelijke zelfstandigen in 2016 is verstrekt. Dat is beter verdedigbaar. Nog beter zou zijn geweest om uit te gaan van de gemiddelde uitkering die in 2004 is verstrekt. Dat gegeven is echter niet bekend.
- De kans op procedures is kleiner, omdat het bedrag hoger is.
- De hoogte van de compensatie zal in de publieke opinie als positieve verrassing worden ervaren (zo zijn er al publicaties verschenen die voorspellen dat de minister met €1 zal volstaan).

Nadeel alternatief A ten opzichte van alternatief B

- De kosten zijn hoger.

Advies

11.1

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Datum
5 oktober 2017

Onze referentie
2017-0000161836

Bijlage 2. Uitvoering en toeslagen Belastingdienst

Eén probleem bij controle doelgroep

- Het UWV kan via het GBA controleren of degene die om compensatie verzoekt, toentertijd daadwerkelijk is bevallen van een kind. Bij de controle of de aanvrager tot de doelgroep behoort, doet zich het volgende probleem voor met betrekking tot de vraag of de aanvrager meewerkend echtgenoot was in het jaar van bevalling.
- Via de Belastingdienst kan worden achterhaald of de echtgenoot van de aanvrager in het jaar van bevalling de zogenaamde meewerkaf trek heeft toegepast. Zo ja, dan was zij in dat jaar meewerkend echtgenoot.
- Uit het feit dat haar echtgenoot geen meewerkaf trek heeft toegepast, kan echter niet worden geconcludeerd dat de aanvrager geen meewerkend echtgenoot was.
- Het voorstel is dat in dat laatste geval de aanvrager zelf aannemelijk zal moeten maken dat ze meewerkend echtgenoot was.
- Dit zal niet tot veel (extra) administratieve lasten voor het UWV leiden. De inschatting is dat er *maximaal* 500 vrouwen meewerkend echtgenoot waren in de betreffende periode. Behalve dat niet iedereen om compensatie zal verzoeken, zal een deel van deze vrouwen een echtgenoot hebben gehad die gebruik heeft gemaakt van de meewerkaf trek.

Relatie met toeslagen Belastingdienst

- Evenals de compensatie vanwege de verlaagde WW-daglonen wordt de uitkering aangemerkt als inkomen voor de diverse toeslagen die de Belastingdienst uitvoert. Dit geldt overigens ook voor allerlei andere inkomensafhankelijke regelingen en uitkeringen (zoals bijstand).
- Het UWV en de Belastingdienst zullen betrokkenen hierover van tevoren informeren. Op die manier worden terugvorderingen (vanwege een te laag opgegeven inkomen) zoveel mogelijk beperkt.
- Volledigheidshalve merken we op dat men er om deze reden van kan afzien om deze uitkering aan te vragen.

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Datum
5 oktober 2017

Onze referentie
2017-0000161836

RUBRICERING
DG SZI

Directoraat-Generaal
Sociale Zekerheid en
Integratie

Contactpersoon
[10.2.e](#)

T 070 [10.2.e](#)
[10.2.e](#) @minszw.nl

Datum
29 oktober 2018

Onze referentie
2018-0000175277

nota

Reactie herijkte uitvoeringstoets
Compensatieregeling vrouwelijke zelfstandigen

Akkoord SG/DG

1 Status nota

Brief ondertekenen

2 Aanleiding

Tijdens het BAO van 15 oktober 2018 heeft u met de DG Belastingdienst (BD) afgesproken dat u schriftelijk zult reageren op de herijkte uitvoeringstoets inzake de Compensatieregeling voor vrouwelijke zelfstandigen, die bevallen zijn tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008. Bijgaand doen wij u deze conceptreactie toekomen.

3 Beslispunten / advies / beslistermijn

- Indien u hiermee kunt instemmen, dan adviseren wij u deze brief uiterlijk 2 november af te doen.

4 Kernpunten

- In februari 2018 heeft de BD een uitvoeringstoets uitgebracht over de conceptregeling. Daarin had de BD twee varianten uitgewerkt. Bij variant A verstrekt het UWV een bruto compensatie. Bij variant B past het UWV een eindheffing toe.
- Er is gekozen voor variant A. De compensatieregeling is inmiddels gepubliceerd en in werking getreden op 15 mei 2018.
- Tijdens een overleg in juni 2018, op medewerkersniveau, heeft de BD aangegeven een herijkte uitvoeringstoets uit te willen brengen.
- Deze herijkte uitvoeringstoets heeft de BD op 16 augustus 2018 uitgebracht. Daarin geeft de BD aan dat de maatregel leidt tot een incidentele toename van de uitvoeringskosten van ca. € 100.000,-. De BD gaat ervan uit dat deze kosten voor rekening van SZW komen.
- Tijdens het BAO heeft de BD aangegeven alsnog een schriftelijke reactie te willen ontvangen op de herijkte uitvoeringstoets.
- In bijgaande brief reageert u op de herijkte uitvoeringstoets. Tevens bevestigt u dat de incidentele toename van de uitvoeringskosten van ca. € 100.000,- voor rekening van SZW zullen komen.
- De conceptreactie hebben wij afgestemd met de BD (en FEZ).

10237

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Minister

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Contactpersoon
102.e

T 070 102.e
102.e @minszw.nl

Datum
25 Oktober 2018

Onze referentie
2018-0000173125

nota

Actuele stand van zaken compensatieregeling
vrouwelijke zelfstandigen

Akkoord SG/DG

1 Status nota

Ter beslissing

2 Aanleiding

Op grond van de compensatieregeling kunnen vrouwelijke zelfstandigen, die tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008 zijn bevallen, een compensatie aanvragen van €5.600. De aanvraagtermijn liep tot en met 30 september 2018. In deze nota informeren wij u over de stand van zaken. Tevens vragen wij u om een besluit te nemen over het al dan niet toekennen van een compensatie aan twee specifieke groepen.

Handwritten signature and note:
Sag om
beoordelen

3 Besispunten/advies/beslistermijn

11.1

4 Kernpunten

Stand van zaken

- Het UWV heeft in totaal 16.394 aanvraagformulieren ontvangen. Vrouwen konden het aanvraagformulier gebruiken voor meerdere bevallingen in de periode tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008. In totaal zijn 18.695 compensaties aangevraagd.
- Dit zijn definitieve aantallen. De aanvraagtermijn is immers gesloten per 1 oktober. Aanvragen die nu nog bij het UWV worden ingediend zal het UWV – conform de regeling – afwijzen.
- Het UWV werkt op dit moment aan de beoordeling van de aanvragen. De laatste stand (op 11 oktober jl.) was dat het UWV 8295 compensaties heeft beoordeeld; daarvan heeft het UWV er 8083 toegekend en 212 afgewezen.

- Tussen 1 januari en 1 april 2019 betaalt het UWV de compensatie aan de vrouwen die hier recht op hebben.
- Bij de voorbereiding van de regeling was berekend dat er maximaal 20.000 aanvragen zouden kunnen worden ingediend. Met alle slagen om de arm is toen ingeschat dat 50% van de vrouwen daadwerkelijk een compensatie zou aanvragen (dus 10.000 aanvragen). **Het aantal daadwerkelijke aanvragen van 18.695 blijkt nu dus aanzienlijk hoger te zijn. Dit is een financiële tegenvaller van maximaal 50 mln. (afhankelijk van het aantal toekenningen). Deze tegenvaller zal meelopen in de voorjaarsbesluitvorming.**

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Datum
25 oktober 2018

Onze referentie
2018-0000173125

Twee specifieke groepen: meewerkend echtgenoten en vrouwelijke beroepsbeoefenaren die in 2005 zijn bevallen

- Meewerkend echtgenoten en beroepsbeoefenaren behoren tot de doelgroep van de regeling.
- Het UWV kan via de BRP controleren of degene die om compensatie verzoekt, toentertijd daadwerkelijk is bevallen van een kind.
- Bij de voorbereiding van de regeling hebben wij onderkend dat zowel bij de meewerkend echtgenoten als bij de beroepsbeoefenaren, die in 2005 zijn bevallen, zich het probleem voordoet dat het via de Belastingdienst (of anderszins) niet te verifiëren valt of deze vrouwen daadwerkelijk tot de doelgroep behoren:
 1. Bij de vraag of de aanvrager meewerkend echtgenoot was in het jaar van bevalling kan via de Belastingdienst achterhaald worden of de echtgenoot van de aanvrager in het jaar van bevalling de zogenaamde meewerkaftrek heeft toegepast. Zo ja, dan was zij in dat jaar meewerkend echtgenoot. Zo nee, dan kan uit het feit dat haar echtgenoot geen meewerkaftrek heeft toegepast echter niet worden geconcludeerd dat de aanvrager geen meewerkend echtgenoot was. Het kan immers zo zijn dat de vrouw *om niet* heeft gewerkt en dus geen vergoeding voor arbeid heeft ontvangen.
 2. Bij de vrouwelijke beroepsbeoefenaren die in 2005 bevallen waren en fiscaal loon genoten, kan niet gecontroleerd worden of zij tot de doelgroep behoren omdat de polis-administratie toen nog niet bestond.
- Met het UWV hebben wij afgesproken dat wij de aanvragen van deze vrouwen zouden afwachten en daarna de knoop zouden doorhakken.
- Het UWV heeft berekend hoe groot het jaarlijkse aandeel ZEZ-gerechtigden is dat meewerkend echtgenoot is: 5%.
- Het aandeel aanvragen voor compensatie waarin de aanvrager aangeeft tot de subgroep meewerkende echtgenoten te behoren is 2,3%. **Van 1,1% (146 aanvragen) kan dit niet worden geverifieerd.** ^{11.1}
- Het aandeel aanvragen waarin de aanvrager aangeeft tot de subgroep beroepsbeoefenaars uit 2005 te behoren is **2,8%** (355 aanvragen). Ook deze aanvragen kunnen niet worden geverifieerd ^{11.1}
- **Er is weliswaar een (beperkt) risico dat de toekenning onterecht is maar wij willen uitgaan van *high trust* en de aanvragers het voordeel van de twijfel geven.**

// *staaf aan
bespreken!*

11.1

Afgestemd met WBJA en FEZ.

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Datum
25 oktober 2018

Onze referentie
2018-0000173125

10519

10.2.e

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

RUBRICERING
DG SZI

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Contactpersoon
10.2.e

T 07(10.2.e
10.2.e @minszw.nl

Datum
16 oktober 2017

Onze referentie
2017-0000168302

Bijlagen
Brief aan UWV
Brief aan het UWV
Brief aan Belastingdienst
Concept ministeriële regeling

nota

Nota Verzoek om u-toetsen over
compensatieregeling vrouwelijke zelfstandigen

Akkoord SG/DG

1 Status nota

Brief ondertekenen

2 Aanleiding

De minister heeft op een eerdere, bijgevoegde nota (2017-0000161836) zijn akkoord gegeven voor het treffen van een ministeriële regeling op grond waarvan een compensatiebedrag van €5.600 wordt verstrekt aan vrouwelijke zelfstandigen die zijn bevallen tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008. Het concept van deze regeling is inmiddels opgesteld. Deze dient voor een u-toets aan het UWV en de Belastingdienst te worden voorgelegd. Met bijgaande brieven wordt dat gedaan. Normaliter tekent de minister het vragen van een uitvoeringstoets aan UWV. Gelet op het feit dat de minister al heeft ingestemd met de regeling en de vereiste spoed is ervoor gekozen deze toets door u te laten vragen.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

- Wij verzoeken u bijgaande brieven te ondertekenen.
- Gaarne uiterlijk 23 oktober, zodat de definitieve regeling nog dit jaar kan worden opgesteld.

4 Kernpunten

- De CRvB heeft in zijn tussenuitspraak van 27 juli 2017 geoordeeld dat art. 11 van het VN-Vrouwenverdrag ook van toepassing is op zelfstandigen.
- Vrouwelijke zelfstandigen die tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008 hebben geen publieke uitkering in verband met hun bevalling ontvangen, omdat zij toen niet vielen onder de Wet arbeid en zorg.
- Naar aanleiding van de CRvB-uitspraak heeft de minister besloten om de betreffende groep vrouwelijke zelfstandigen (desgevraagd) een compensatie van €5.600 te bieden op grond van een ministeriële regeling.

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Voorzitter Raad van Bestuur UWV
Dhr. mr. drs. B.J. Bruins
Postbus 58285
1040 HG AMSTERDAM

**Directoraat-Generaal
Sociale Zekerheid en
Integratie**

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

dhr. mr. dr. [10.2.e](#)

T 070 [10.2.e](#)

[10.2.e](#) @minszw.nl

Onze referentie

2017-0000168299

Datum **24 OKT. 2017**

Betreft Verzoek uitvoeringstoets voorgenomen compensatieregeling vrouwelijke
zelfstandigen

Geachte heer Bruins,

Hierbij verzoek ik u een uitvoeringstoets uit te brengen op het concept van een ministeriële regeling op grond waarvan vrouwelijke zelfstandigen die zijn bevallen op of na 7 mei 2005 en voor 4 juni 2008 desgevraagd recht hebben op compensatie. Voor vrouwelijke zelfstandigen bestond in die periode geen recht op een publieke uitkering in verband met hun bevalling. Met de voorgenomen compensatieregeling wordt uitwerking gegeven aan de in artikel 11, lid 2, sub b, van het VN-Vrouwenverdrag neergelegde verplichting passende maatregelen te treffen om "(...) verlof wegens bevalling in te voeren met behoud van loon of met vergelijkbare sociale voorzieningen (...)". De CRvB heeft in zijn tussenuitspraak van 27 juli 2017 (ECLI:NL:CRVB:2017:2461) geoordeeld dat deze verdragsbepaling ook van toepassing is op vrouwelijke zelfstandigen. Ook zij hebben recht op 'een zeker inkomen' in verband met hun bevalling. Met de voorgenomen compensatieregeling wordt daarin voorzien voor de hiervoor genoemde groep vrouwelijke zelfstandigen. De beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2018. Met uw medewerkers is reeds overleg gevoerd over de voorgenomen regeling.

Ik verzoek u de conceptregeling op de volgende onderdelen te beoordelen:

- Uitvoerbaarheid
- Handhaafbaarheid
- Haalbaarheid beoogde inwerkingtredingsdatum
- Effecten voor de klant
- Effect op de benodigde capaciteit
- Uitvoeringskosten
- Effecten op regeldruk (administratieve lasten)
- Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie
- Implementatie/risico's/control
- Gevolgen voor ICT /IV
- Gegevensuitwisseling

**Directoraat-Generaal
Sociale Zekerheid en
Integratie**

Datum

24 OKT. 2017

Onze referentie
2017-0000168299

Uw reactie ontvang ik graag uiterlijk zes weken na ontvangst van deze brief.

Hoogachtend,

dr. B. ter Haar

directeur-generaal Sociale Zekerheid en Integratie

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Ministerie van Financiën
DG Belastingdienst
Dhr. dr. J.J.M. Uijlenbroek
Postbus 20201
2500 EE S GRAVENHAGE

**Directoraat-Generaal
Sociale Zekerheid en
Integratie**

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
dhr. mr. dr. [10.2.e](#)

T 070 [10.2.e](#)
[10.2.e](#) @minszw.nl

Onze referentie
2017-0000168300

Datum **24 OKT. 2017**

Betreft Verzoek uitvoeringstoets voorgenomen compensatieregeling vrouwelijke
zelfstandigen

Geachte heer Uijlenbroek,

Hierbij verzoek ik u een uitvoeringstoets uit te brengen op het concept van een ministeriële regeling op grond waarvan vrouwelijke zelfstandigen die zijn bevallen op of na 7 mei 2005 en voor 4 juni 2008 desgevraagd recht hebben op compensatie. Voor vrouwelijke zelfstandigen bestond in die periode geen recht op een publieke uitkering in verband met hun bevalling. Met de voorgenomen compensatieregeling wordt uitwerking gegeven aan de in artikel 11, lid 2, sub b, van het VN-Vrouwenverdrag neergelegde verplichting passende maatregelen te treffen om "(...) verlof wegens bevalling in te voeren met behoud van loon of met vergelijkbare sociale voorzieningen (...)". De CRvB heeft in zijn tussenuitspraak van 27 juli 2017 (ECLI:NL:CRVB:2017:2461) geoordeeld dat deze verdragsbepaling ook van toepassing is op vrouwelijke zelfstandigen. Ook zij hebben recht op 'een zeker inkomen' in verband met hun bevalling. Met de voorgenomen compensatieregeling wordt daarin voorzien voor de hiervoor genoemde groep vrouwelijke zelfstandigen. De beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2018. Met uw medewerkers is reeds overleg gevoerd over de voorgenomen regeling.

Ik verzoek u de conceptregeling op de volgende onderdelen te beoordelen:

- Uitvoerbaarheid
- Handhaafbaarheid
- Haalbaarheid beoogde inwerkingtredingsdatum
- Effecten voor de klant
- Effect op de benodigde capaciteit
- Uitvoeringskosten
- Effecten op regeldruk (administratieve lasten)
- Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie
- Implementatie/risico's/control
- Gevolgen voor ICT /IV
- Gegevensuitwisseling

**Directoraat-Generaal
Sociale Zekerheid en
Integratie**

Datum

24 OKT. 2017

Onze referentie

2017-0000168300

Uw reactie ontvang ik graag uiterlijk zes weken na ontvangst van deze brief.

Hoogachtend,

10.2.e

dr. B. ter Haar

directeur-generaal Sociale Zekerheid en Integratie

10.2.e

RUBRICERING
MinisterDirectie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheidContactpersoon
102.eT 070 102.e
102.e @minsw.nlDatum
16 november 2017Onze referentie
2017-0000183892

nota

Brief Clara Wichmann Compensatieregeling voor
vrouwelijke zelfstandigen

Akkoord SG/DG

1 Status nota

Brief ondertekenen

2 Aanleiding

Naar aanleiding van een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft uw ambtsvoorganger besloten om een compensatieregeling te treffen voor vrouwelijke zelfstandigen die zijn bevallen tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008. In zijn brief aan de Eerste en Tweede Kamer heeft uw ambtsvoorganger de achtergrond en de hoofdlijnen van deze voorgenomen ministeriële regeling geschetst. De Vereniging voor Vrouw en Recht Clara Wichmann (VVR Clara Wichmann) heeft op deze brief gereageerd, mede namens de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann en FNV. In hun brief vragen zij de aandacht voor een aantal aspecten die volgens hen onderbelicht zijn gebleven. In bijgaande brief reageert u hierop.

3 Beslispunten / advies / beslistermijn

11.1

4 Kernpunten

- De CRvB heeft in zijn tussenuitspraak van 27 juli 2017 geoordeeld dat artikel 11 van het VN-Vrouwenverdrag ook van toepassing is op zelfstandigen. Vrouwelijke zelfstandigen die tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008 zijn bevallen, hebben geen publieke uitkering ontvangen in verband met hun bevalling, omdat er in die periode voor hen geen publieke uitkeringsregeling bestond; zij vielen niet onder de Wet arbeid en zorg (Wazo). De CRvB heeft nu geconstateerd dat de intrekking in 2004 van de bepaling in de Wazo, die het recht op deze uitkering voor vrouwelijke zelfstandigen regelde, zonder vervangende regeling of compensatie, in strijd is met artikel 11 van het VN-Vrouwenverdrag.
- Naar aanleiding van deze uitspraak heeft uw ambtsvoorganger besloten om de desbetreffende groep vrouwelijke zelfstandigen (desgevraagd)

102.e

Graag heeft
besproken
1 uur
vraag

een compensatie van €5.600 te bieden op grond van een (te treffen) ministeriële regeling.

- Uw ambtsvoorganger heeft de Eerste en Tweede Kamer daarover geïnformeerd middels bijgevoegde brief van 17 oktober 2017. Daarin heeft hij de hoofdlijnen geschetst van de voorgenomen regeling.
- In de procedurevergadering van 25 oktober heeft de vaste commissie voor SZW besloten om deze brief desgewenst te betrekken bij de begrotingsbehandeling van SZW.
- De bijgevoegde conceptregeling is inmiddels voor uitvoeringstoets aangeboden aan het UWV en de Belastingdienst. Naar verwachting brengen zij hun toetsen medio december uit.
- Wij streven ernaar de ministeriële regeling in werking te laten treden in het eerste kwartaal van 2018.

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Datum
16 november 2017

Onze referentie
2017-0000183892

Brief VVR Clara Wichmann

- In de brief vraagt VVR Clara Wichmann de aandacht voor een aantal aspecten die volgens hen onderbelicht zijn gebleven. Het gaat dan om de vraag hoe deze regeling onder de aandacht gebracht zal worden van de betrokken vrouwen, om de aanvraagtermijn van drie maanden, om de afbakening van de doelgroep en om volledig schadeherstel voor de zes klagsters die hebben geprocedeerd.
- In bijgaande conceptbrief zijn wij ingegaan op al deze aspecten. Daarbij zijn wij uitgegaan van de inhoud van de conceptregeling, zoals die nu voorligt voor de uitvoeringstoets bij UWV en Belastingdienst.
- Wat betreft de afbakening van de doelgroep, bepleit VVR Clara Wichmann om de compensatieregeling ook te laten gelden voor zelfstandigen die tussen 1 augustus 2004 (in plaats van 7 mei 2005) en 4 juni 2008 wel een kind maar geen zwangerschapsuitkering hebben gekregen. Als argument hiervoor voeren zij onder meer aan dat de destijds geldende overgangsregeling niet bij iedereen bekend was.
- Toen de publieke zwangerschaps- en bevallingsuitkering per 1 augustus 2004 werd afgeschaft, werd overgangsrecht getroffen voor de vrouwen die op 1 augustus 2004 al zwanger waren. In het overgangsrecht is geregeld dat vrouwen die voor 7 mei 2005 bevielden, nog aanspraak hadden op deze uitkering.
- Omdat vrouwen die zijn bevallen voor 7 mei 2005 destijds derhalve al aanspraak hadden kunnen maken op een uitkering, worden zij nu niet onder de werkingssfeer van de ministeriële regeling gebracht. Het feit dat deze vrouwen toen geen aanvraag hebben ingediend vloeit voort uit onbekendheid met de geldende wet- en regelgeving. Onbekendheid met een wettelijke recht is volgens vaste rechtspraak geen reden om alsnog een recht toe te kennen. In de conceptbrief hebben wij daarom aangegeven dat u in het feit dat de vrouwen niet wisten dat zij recht hadden op een uitkering geen aanleiding ziet om deze vrouwen alsnog onder de werkingssfeer van de ministeriële regeling te brengen.
- De conceptbrief hebben wij afgestemd met UWV.

*Uwv ook
communiqué?*

13209

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Minister retour
met zonder opmerking
wel/niet ondertekend
dd: 19-9-14 10.2.e

Minister

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Contactpersoon
10.2.e

T 06 10.2.e
10.2.e @minszw.nl

Datum
12 september 2014

Onze referentie
2014-0000134378

nota

Brief aan TK over opvattingen CEDAW

10.2.e

Akkoord SG/DG

1 Status nota

Brief ondertekenen na melding in de Ministerraad

2 Aanleiding

Op 1 september heeft u gesproken met uw collega Timmermans, van BZ, over de opvattingen en de aanbeveling van het klachtencomité van het VN-Vrouwenverdrag (Engelse afkorting: CEDAW) om vrouwelijke zelfstandigen die bevallen zijn in de periode tussen 2004 en 2008 (financieel) te compenseren. De minister van BZ toonde begrip voor uw conclusie dat aan deze aanbeveling geen gevolg moet worden gegeven.

Uiterlijk 19 september moet er een reactie van de Nederlandse Staat op de opvattingen van het klachtencomité worden gegeven. Daartoe heeft BZ bijgaande brief aan het klachtencomité opgesteld.

Nederland moet de reactie en de opvattingen van het klachtencomité ook publiceren. Daartoe hebben wij in samenwerking met BZ een brief aan de Tweede Kamer opgesteld.

Vanwege de politieke gevoeligheid van dit onderwerp adviseren wij u het voornemen om deze brief te verzenden mondeling te melden in de Ministerraad van 19 september.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

• 11.1

•

4 Kernpunten

- Het klachtencomité heeft op 17 februari 2014 het ontbreken van een publieke uitkeringsregeling voor vrouwelijke zelfstandigen ingeval van zwangerschap, in de periode 2004-2008, gekwalificeerd als het niet-nakomen van een verplichting op grond van het VN-Vrouwenverdrag.

- Het klachtencomité heeft de Nederlandse regering aanbevolen om vrouwelijke zelfstandigen, die in die periode zijn bevallen, (financieel) te compenseren.
- In verband met het ontbreken van een uitkeringsregeling, in de periode 2004-2008, hebben vrouwelijke zelfstandigen – op nationaal niveau – tot aan de Hoge Raad en Centrale Raad van Beroep procedures gevoerd. Alle rechterlijke instanties hebben de vorderingen van deze vrouwen afgewezen. Vervolgens hebben zes vrouwen, die in die periode bevallen zijn, een klacht wegens schending van het VN-Vrouwenverdrag ingediend bij het klachtencomité.
- U heeft na interne bespreking (op 4 juni) besloten om de aanbeveling van het klachtencomité niet op te volgen.

• 11.1

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
 Afd. Inkomenswaarborg
 tijdens Werk

Datum
 12 september 2014

Onze referentie
 2014-0000134378

- Nadat ambtelijk BZ had gemeld dat de minister van BZ de voorkeur gaf aan het opvolgen van de aanbeveling, heeft u hierover op 1 september gesproken met de minister van BZ. De minister van BZ toonde toen begrip voor uw standpunt.
- Uiterlijk 19 september moet een reactie op de opvattingen aan het VN-comité verstuurd worden. Dienovereenkomstig heeft BZ bijgaande brief aan het VN-Comité opgesteld. Daarin wordt uiteengezet waarom de regering de opvattingen van het klachtencomité niet onderschrijft en de aanbeveling niet zal opvolgen.
- Kern is dat er naar het oordeel van de regering geen verdragsverplichting is geschonden. Kort samengevat zijn de redenen om het oordeel en de aanbeveling van het klachtencomité niet te onderschrijven:
 1. De desbetreffende bepaling van het VN-Vrouwenverdrag ziet niet op vrouwen die werkzaam zijn als zelfstandige, maar uitsluitend op vrouwen in loondienst.
 2. Een uitkering bij zwangerschap is bedoeld om de (aanstaande) moeder gedurende enige tijd rond het moment van de bevalling de benodigde rust te geven, ter bescherming van de gezondheid van moeder en kind. Die doelstelling wordt (achteraf) niet meer bereikt door nu alsnog uitkeringen te verstrekken aan vrouwelijke zelfstandigen, die in de periode tussen 2004 en 2008 bevallen zijn.
- De opvattingen van het klachtencomité en de reactie van de regering moeten gepubliceerd worden. Om hieraan vorm te geven is bijgaande brief aan de Tweede Kamer opgesteld, waaraan de opvattingen en de reactie als bijlage worden bijgevoegd. Deze brief is afgestemd met BZ (en intern met IZ, WBJA en AV).

5657 *[Handwritten signature]*

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Minister retour
net/zonder opmerking
wel/niet ondertekend

dd: 4-6-14 RN

Heden bevestigd.

RUBRICERING
Minister

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Contactpersoon
10.2.e

T 06 10.2.e

@minszw.nl

10.2.e

T 070 10.2.e

@minszw.nl

Datum
16 April 2014

Onze referentie
2014-0000057919

nota

Bevindingen en aanbeveling CEDAW over een
uitkeringsregeling ingeval van zwangerschap voor
vrouwelijke zelfstandigen

10.2.e

Akkoord SG/DG

1 Status nota

Ter beslissing

2 Aanleiding

Het klachtencomité van het VN-Vrouwenverdrag (Engelse afkorting: CEDAW) heeft op 17 februari 2014 het ontbreken van een publieke uitkeringsregeling voor vrouwelijke zelfstandigen ingeval van zwangerschap, in de periode 2004-2008, gekwalificeerd als schending van het VN-Vrouwenverdrag. Het klachtencomité nodigt de Nederlandse regering uit om vrouwelijke zelfstandigen, die in die periode zijn bevallen, (financieel) te compenseren. In deze nota schetsen wij de achtergrond en juridische implicaties van deze zaak. Ook vragen wij u om uw beslissing over de vraag, welke gevolgen er naar uw oordeel verbonden moeten worden aan de aanbeveling van het klachtencomité.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

• 11.1

•

•

RUBRICERING

Pagina 1 van 6

4 Kernpunten

Achtergrond en oordeel van het klachtencomité

- Met de beëindiging in augustus 2004 van de toegang tot de publieke verzekering tegen arbeidsongeschiktheid, op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ), is ook de uitkeringsregeling bij zwangerschap en bevalling voor vrouwelijke zelfstandigen vervallen. Deze uit de Waz-premies gefinancierde regeling was tot augustus 2004 opgenomen in de Wet Arbeid en Zorg (WAZO).
- In juni 2008 is er ter uitvoering van het Coalitieakkoord weer een uitkeringsregeling bij zwangerschap voor vrouwelijke zelfstandigen in de WAZO ingevoerd (de ZEZ-regeling). Doel van de regeling is de bescherming van de gezondheid van moeder en kind. Deze uitkeringsregeling wordt gefinancierd uit algemene middelen.
- In verband met het ontbreken van een uitkeringsregeling tussen augustus 2004 en juni 2008 hebben vrouwelijke zelfstandigen – op nationaal niveau – tot aan de Hoge Raad procedures (onrechtmatige-daadacties) gevoerd, waarbij zij schadevergoeding van de Nederlandse staat hebben gevorderd. Alle rechterlijke instanties hebben deze vorderingen afgewezen. Het standpunt van de Nederlandse staat, dat de desbetreffende bepaling van het VN-Vrouwenverdrag (artikel 11, lid 2, aanhef en onder b) geen rechtstreekse werking heeft en bovendien alleen ziet op vrouwen die in loondienst werken, is bevestigd.
- Zes vrouwen, die in de periode tussen augustus 2004 en juni 2008 zijn bevallen, hebben vervolgens (op 24 november 2011) een klacht ingediend wegens schending van het VN-Vrouwenverdrag bij het klachtencomité. Zij hebben om schadevergoeding gevraagd in verband met het feit dat zij – wegens het ontbreken van een regeling – geen publieke uitkering hebben kunnen krijgen.
- Bij brief van 19 maart 2014 (ontvangen op 25 maart) heeft het klachtencomité de Nederlandse staat op de hoogte gesteld van zijn bevindingen. Het klachtencomité is van mening dat Nederland de rechten van deze klaagsters op grond van artikel 11, lid 2, aanhef en onder b, van het VN-Vrouwenverdrag heeft geschonden door niet te voorzien in een uitkering bij zwangerschap. Het klachtencomité beveelt aan om alle vrouwelijke zelfstandigen die in de periode 2004-2008 zijn bevallen hiervoor compensatie te bieden.
- De bevindingen van het klachtencomité zijn gezaghebbend, maar niet juridisch bindend. Wel dient binnen zes maanden in een reactie aan het klachtencomité kenbaar gemaakt te worden of en zo ja, welke vervolgstappen de Nederlandse staat heeft genomen. Het oordeel van het klachtencomité zou alsnog juridische binding kunnen krijgen, als daar in eventuele toekomstige nationale procedures een beroep op wordt gedaan en de Nederlandse rechter de bevindingen van het comité over zou nemen in zijn uitspraak.

Juridische context

- In zowel de gevoerde gerechtelijke procedures alsook bij het tot stand brengen van nieuwe nationale wetgeving heeft Nederland altijd het standpunt ingenomen dat het VN-Vrouwenverdrag geen verplichting bevat om een publieke uitkeringsregeling te treffen voor vrouwelijke zelfstandigen.

- Dit standpunt is in de nationale procedure door de rechtbank bevestigd.
- Op de onderbouwing van het oordeel van het klachtencomité valt juridisch af te dingen. In de bijlage bij deze nota wordt nader ingegaan op de argumenten en de juridische aspecten van het oordeel van het klachtencomité.

**Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen**
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Beleidsmatige/politieke afweging

- Nu er sinds juni 2008 weer een uitkeringsregeling bij zwangerschap voor vrouwelijke zelfstandigen bestaat, hoeft alleen te worden beslist of er al dan niet gevolg gegeven wordt aan de aanbeveling om voor de periode tussen augustus 2004 en juni 2008 compensatie te bieden.^{11.1}
- Een argument om gevolg te geven aan deze aanbeveling, is dat Nederland daarmee het goede voorbeeld zou geven in de internationale context. Tevens wordt hierdoor voorkomen dat nieuwe nationale rechtszaken worden aangespannen, waarin een beroep wordt gedaan op het oordeel van het klachtencomité.
- Beleidsmatig pleit tegen het gevolg geven aan de aanbeveling dat een uitkering bij zwangerschap is bedoeld om de (aanstaande) moeder gedurende enige tijd rond het moment van de bevalling de benodigde rust te geven, ter bescherming van de gezondheid van moeder en kind. Die doelstelling wordt niet meer bereikt door nu alsnog uitkeringen te verstrekken aan vrouwen die in de periode augustus 2004-juni 2008 bevallen zijn (en waarvan de kinderen inmiddels minstens 5 jaar oud zijn). Door alsnog een geldbedrag te verstrekken is veeleer sprake van een immateriële schadevergoeding c.q. van een douceurtje (van circa € 5.000 á € 6.000). Beleidsmatig ligt het dus niet voor de hand om de aanbeveling op te volgen.
- Daarnaast heeft het opvolgen van deze aanbeveling van het klachtencomité de volgende juridische, financiële en uitvoeringstechnische consequenties:
 - Hiermee wordt impliciet aanvaard dat Nederland een verplichting op grond van het verdrag niet is nagekomen. Dit heeft het risico van precedentwerking. Zo bestaat er een kans dat vrouwelijke zelfstandigen, die in de periode tussen 1991 en 1998 zijn bevallen, een rechtszaak aanspannen tegen de Nederlandse staat – wegens het ontbreken van een publieke regeling – met een beroep op deze bepaling. Vóór 1998 bestond er namelijk geen zwangerschapsuitkering voor vrouwelijke zelfstandigen. Die werd pas geïntroduceerd met de invoering van de WAZ, in 1998. In rechtszaken zou de rechter het standpunt kunnen innemen dat de verdragsverplichting is geschonden, in de periode tussen 1991 (zijnde het jaar waarin Nederland het VN-Vrouwenverdrag heeft geratificeerd) en 1998 (het jaar waarin de WAZ werd ingevoerd).
 - De met een compensatieregeling voor de periode tussen augustus 2004 en juni 2008 gemoeide uitgaven bedragen, uitgaande van in totaal 20.000 rechthebbenden en een uitkeringsduur van 16 weken, circa € 130 miljoen inclusief wettelijke rente en exclusief uitvoeringskosten (zie hieronder). De € 130 miljoen is een maximum raming. Onze voorzichtige inschatting is dat de kosten daadwerkelijk tussen de € 75 en € 100 miljoen zullen liggen (exclusief uitvoeringskosten). Uitgangspunt bij deze raming is dat iedere zelfstandige een uitkering ontvangt ter hoogte van het maximum wettelijk minimumloon. Dat zal niet in alle gevallen zo zijn. Een groot aantal zelfstandigen zal een uitkering krijgen op basis van de behaalde winst c.q. genoten inkomsten in het jaar voorafgaand aan de bevalling welke lager is/zijn dan het wettelijk minimumloon. Daarnaast dient ook rekening te worden gehouden

Datum
16 april 2014

Onze referentie
2014-0000057919

met het feit dat niet iedereen die in aanmerking komt voor een uitkering deze ook daadwerkelijk aanvraagt c.q. kan aanvragen. Indien tot compensatie wordt overgegaan, zal er nog dekking voor deze uitgaven moeten worden gevonden.

- Een compensatieregeling over de periode augustus 2004 - juni 2008 leidt tot een extra belasting voor de uitvoering. Als de betrokken vrouwen zich melden bij het UWV, moeten namelijk de benodigde gegevens, over zowel de zwangerschap/bevalling, als over het inkomen in de periode augustus 2004- juni 2008 uitgevraagd worden en beschikbaar komen. Bovendien moet de compensatie vervolgens in ieder individueel geval berekend worden op basis van de genoten inkomsten/winst in het jaar voorafgaand aan de bevalling. Dit leidt tot extra uitvoeringskosten van in totaal circa € 10 miljoen.

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
16 april 2014

Onze referentie
2014-0000057919

Publiciteit

- Over het oordeel van het klachtencomité zijn verschillende berichten in pers en andere media verschenen. De strekking ervan is dat de Nederlandse staat verplicht zou zijn om compensatie te bieden. Zoals hiervoor aangegeven, is het oordeel echter niet juridisch bindend en gaat het om een aanbeveling.
- Naar aanleiding hiervan hebben zich niet alleen journalisten gemeld, maar ook vrouwelijke zelfstandigen die voor de compensatie in aanmerking willen komen.
- [11.1](#)

Conclusie

- [11.1](#)

Juridische bijlage

De klachtprocedure had betrekking op artikel 11, lid 2, aanhef en onder b, van het VN-Vrouwenverdrag. Deze bepaling luidt:

2. Ten einde discriminatie van vrouwen op grond van huwelijk of moederschap te voorkomen en het daadwerkelijke recht van vrouwen op arbeid te verzekeren, nemen de Staten die partij zijn bij dit Verdrag passende maatregelen om:

...

b. verlof wegens bevalling in te voeren met behoud van loon of met vergelijkbare sociale voorzieningen, zonder dat dit leidt tot verlies van de vroegere werkkring, de behaalde anciënniteit of de hun toekomende sociale uitkeringen

In zowel de nationale procedures bij rechtbank, hof en Hoge Raad als in de klachtprocedure bij het klachtencomité speelden met name twee vragen.

- 1) Is artikel 11, lid 2, aanhef en onder b, van het VN-Vrouwenverdrag van toepassing op vrouwelijke zelfstandigen?
- 2) Heeft artikel 11, lid 2, aanhef en onder b, van het VN-Vrouwenverdrag rechtstreekse werking?

Ad 1) Is artikel 11, lid 2, aanhef en onder b, van het VN-Vrouwenverdrag van toepassing op vrouwelijke zelfstandigen?

Over deze vraag is op nationaal niveau alleen door de rechtbank¹ een oordeel gegeven. De rechtbank zag in de tekst van (ook andere onderdelen van) artikel 11 sterke aanwijzingen voor de stelling dat deze bepaling alleen ziet op vrouwen die in loondienst werken (termen als verlof, bescherming tegen verlies werkkring, anciënniteit, ontslag). De rechtbank achtte dan ook niet aannemelijk dat zonder enige verduidelijking in de tekst van de bepaling zelf een ruimere doelgroep is beoogd. Dit oordeel is conform het door de Staat gevoerde verweer.

Het comité ziet echter in deze bepaling geen aanwijzingen voor een enge interpretatie. Het comité wijst er ter onderbouwing van zijn standpunt slechts op dat het in het kader van de periodieke rapportages over het verdrag en eerdere oordelen het comité altijd systematisch heeft aangenomen dat vrouwelijke zelfstandigen onder artikel 11 (lid 2, aanhef en onder b) vallen.

Ad 2) Heeft artikel 11, lid 2, aanhef en onder b, van het VN-Vrouwenverdrag rechtstreekse werking?

Bij deze vraag moet onderscheid worden gemaakt tussen de nationale en de internationale situatie.

De notie van rechtstreekse werking is eigenlijk alleen van belang in nationale procedures. Een burger kan alleen een beroep doen op verdragsbepalingen die voldoende nauwkeurig en ondubbelzinnig zijn, zodat zij door de nationale rechter rechtstreeks kunnen worden toegepast. Dit volgt uit artikel 93 van de Nederlandse Grondwet, waarin is bepaald dat bepalingen van verdragen die naar hun inhoud een ieder kunnen verbinden, (in de nationale rechtsorde) verbindende kracht hebben nadat zij zijn bekend gemaakt. Tegen die achtergrond hebben de nationale rechters (rechtbank, hof, Hoge Raad) geoordeeld dat noch uit de tekst,

¹ In een overweging ten overvloede, waardoor deze kwestie in hoger beroep en cassatie niet meer aan de orde is gekomen.

**Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen**
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
16 april 2014

Onze referentie
2014-0000057919

noch uit de totstandkomingsgeschiedenis blijkt dat beoogd is rechtstreekse werking te verbinden aan artikel 11, lid 2, aanhef en onder b, van het VN-Vrouwenverdrag. Er is sprake van een instructienorm: de staten moeten 'passende maatregelen' nemen; de bepaling is onvoldoende nauwkeurig om rechtstreeks te kunnen worden toegepast. Derhalve konden de klagsters geen beroep doen op deze bepaling en kon de vordering tot schadevergoeding niet worden toegewezen.

In internationale procedures gaat het om de vraag of de staat aan zijn verdragsverplichtingen heeft voldaan. Dat is echter iets anders dan rechtstreekse werking.

In de procedure bij het klachtencomité is hierover verwarring ontstaan. Dit is mede veroorzaakt doordat het comité al eerder in het kader van de periodieke rapportages over de naleving van het VN-Vrouwenverdrag door Nederland zijn bezorgdheid heeft uitgesproken over de status van het verdrag in het wettelijk systeem van Nederland en het feit dat niet alle wezenlijke bepalingen van het verdrag als 'directly applicable' worden beschouwd. Waarmee verwezen leek te worden naar 'rechtstreekse werking'. Nu blijkt het comité hiermee te bedoelen dat ratificatie van het verdrag en het klachtenprotocol met zich mee brengt dat de bepalingen van het verdrag moeten worden toegepast.

Die stelling van het comité, te weten dat ratificatie leidt tot de verplichting om alle bepalingen van een verdrag na te leven, is juist.

Door de Staat is in dit kader overigens betoogd dat - als artikel 11, lid 2, aanhef en onder b, al zou zien op vrouwelijke zelfstandigen (quod non) - uit deze bepaling niet de verplichting voortvloeit om een *publiek* systeem voor verlof/uitkering bij zwangerschap op te zetten c.q. te handhaven. Ook het faciliteren van een private verzekering (premie fiscaal aftrekbaar) kan een passende maatregel zijn.

Het comité verwerpt dit argument onder verwijzing naar de voor veel vrouwen (te) hoge kosten van een private verzekering en het feit dat bij private verzekeraars pas na een verzekerde periode van 2 jaar aanspraak bestaat op een zwangerschapsuitkering. Volgens het comité zijn door het ontbreken van een publieke regeling zwangere vrouwelijke zelfstandigen benadeeld, zodat ten aanzien van die vrouwen sprake is van directe discriminatie naar geslacht en een schending van de verplichting om alle passende maatregelen te nemen om discriminatie onder artikel 11 van het verdrag uit te bannen.

Conclusie:

Het zonder meer gevolg geven aan de aanbeveling om compensatie te bieden van het comité zou impliceren dat wordt aanvaard dat het verdrag de verplichting bevat om voor vrouwelijke zelfstandigen een publieke regeling te treffen. Dit is - ook bij het tot stand brengen van de nieuwe nationale regeling- door Nederland steeds ontkend.

Indien tot een compensatie wordt besloten, zal in de reactie aan het comité daarom duidelijk moeten worden gemaakt of Nederland de visie van het comité dat sprake is van een verplichting om ook voor vrouwelijke zelfstandigen een publieke regeling te treffen al dan niet (alsnog) deelt. Het bestaan van een verplichting wordt echter niet door de tekst van het verdrag gestaafd. Het toekennen van een schadevergoeding kan precedentwerking hebben. Het zou kunnen leiden tot claims over de periode vóór 1998, waarin ook geen zwangerschapsregeling voor vrouwelijke zelfstandigen bestond.

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
16 april 2014

Onze referentie
2014-0000057919

10466

10.2.e

Nota opnieuw
aanbieden op het
moment van het
afspraken met
Timmermans. Evt.
updates verweken.

10.2.e

Minister retour
met/sonder opmerking
wel/niet ondertekend
dd: 11-7-14 10.2.e
ale Zaken en

Minister

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Contactpersoon
10.2.e

T 06 10.2.e
10.2.e @minszw.nl

Datum
9 juli 2014

Onze referentie
2014-0000101301

nota

CEDAW en BuZa

Akkoord SG/DG

10.2.e

1 Status nota

Ter voorbereiding van contact tussen u en de minister van BuZa

2 Aanleiding

Het klachtencomité van het VN-Vrouwenverdrag (Engelse afkorting: CEDAW) heeft op 17 februari 2014 het ontbreken van een publieke uitkeringsregeling voor vrouwelijke zelfstandigen ingeval van zwangerschap, in de periode 2004-2008, gekwalificeerd als schending van het VN-Vrouwenverdrag. Het klachtencomité heeft de Nederlandse regering aanbevolen om vrouwelijke zelfstandigen, die in die periode zijn bevallen, (financieel) te compenseren. U heeft (op 4 juni) besloten om deze aanbeveling van het klachtencomité niet on te volgen.

11.1

11.1

Hij zal daarover contact met u opnemen.

Deze nota dient ter voorbereiding hiervan.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

- Deze nota is ter voorbereiding

4 Kernpunten

Achtergrond en oordeel van het klachtencomité

- Met de beëindiging in augustus 2004 van de toegang tot de publieke verzekering tegen arbeidsongeschiktheid, op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ), is ook de uitkeringsregeling bij zwangerschap en bevalling voor vrouwelijke zelfstandigen vervallen. Deze uit de WAZ-premies gefinancierde regeling was tot augustus 2004 opgenomen in de Wet Arbeid en Zorg (WAZO).
- In juni 2008 is er ter uitvoering van het Coalitieakkoord weer een uitkeringsregeling bij zwangerschap voor vrouwelijke zelfstandigen in de WAZO ingevoerd (de ZEZ-regeling). Doel van de regeling is de bescherming van de gezondheid van moeder en kind. Deze uitkeringsregeling wordt gefinancierd uit algemene middelen.

- In verband met het ontbreken van een uitkeringsregeling tussen augustus 2004 en juni 2008 hebben vrouwelijke zelfstandigen – op nationaal niveau – tot aan de Hoge Raad procedures gevoerd. Alle rechterlijke instanties hebben de vorderingen tot schadevergoeding wegens onrechtmatige daad afgewezen. Het standpunt van de Nederlandse staat, dat de desbetreffende bepaling van het VN-Vrouwenverdrag (artikel 11, lid 2, aanhef en onder b) geen rechtstreekse werking heeft en bovendien alleen ziet op vrouwen die in loondienst werken, is bevestigd.
- Zes vrouwen, die in de periode tussen augustus 2004 en juni 2008 zijn bevallen, hebben vervolgens (op 24 november 2011) een klacht ingediend wegens schending van het VN-Vrouwenverdrag bij het klachtencomité. Zij hebben om schadevergoeding gevraagd in verband met het feit dat zij – wegens het ontbreken van een regeling – geen publieke uitkering hebben kunnen krijgen.
- Bij brief van 19 maart 2014 heeft het klachtencomité de Nederlandse staat op de hoogte gesteld van zijn bevindingen. Het klachtencomité is van mening dat Nederland de rechten van deze klaagsters op grond van artikel 11, lid 2, aanhef en onder b, van het VN-Vrouwenverdrag heeft geschonden door niet te voorzien in een uitkering bij zwangerschap. Het klachtencomité beveelt aan om alle vrouwelijke zelfstandigen die in de periode 2004-2008 zijn bevallen hiervoor compensatie te bieden. Nederland moet hier uiterlijk 19 september op reageren.

**Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen**
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
9 juli 2014

Onze referentie
2014-0000101301

Uw conclusie

- Nu er noch juridisch, noch beleidsmatig een noodzaak is om de aanbeveling van het klachtencomité te volgen (zoals toegelicht in de bijlage bij deze nota), heeft u aangegeven dat u de vrouwelijke zelfstandigen, die in de periode 2004-2008 zijn bevallen, niet (financieel) wilt compenseren.
- Ook de zes vrouwen die de klacht hebben ingediend, wilt u niet (financieel) compenseren. Wel heeft u aangegeven dat u bereid bent om de door hen gemaakte proceskosten te vergoeden, bij wijze van gebaar.

Standpunt van de minister van BuZa

- Ambtelijk BuZa heeft aangegeven dat de minister van BuZa de aanbeveling van het klachtencomité wil volgen. Het is niet duidelijk of de minister van BuZa alle vrouwelijke zelfstandigen, die in de periode zijn bevallen, financieel wil compenseren, of dat hij alleen de zes klaagsters (volledig dan wel ten dele) wil compenseren. Op deze opties wordt nader ingegaan in de bijlage bij deze nota.
- Naar verwachting zal de minister van BuZa het volgende inbrengen:
 - Hoewel een oordeel van het klachtencomité niet juridisch bindend is, is geen sprake van vrijblijvendheid bij de beslissing om dat oordeel te volgen.
 - Wat zijn de overtuigende argumenten, waarmee wij het klachtencomité van repliek kunnen dienen.
 - Door geen gevolg te geven aan de aanbeveling van het klachtencomité lijdt Nederland internationaal gezichtsverlies.
- Hierop kunt u als volgt reageren:
 - Juridisch valt er af te dingen op de aanbeveling van het klachtencomité. Het klachtencomité heeft namelijk niet onderbouwd waarom de onderhavige bepaling van toepassing zou zijn op zelfstandigen. Wij hebben ons standpunt (dat is bevestigd door de rechtbank), dat er geen verplichting is om voor vrouwelijke zelfstandigen een publieke regeling te treffen, wel onderbouwd door te verwijzen naar de formulering van artikel 11.

- Het gezichtsverlies als gevolg van het niet volgen van de aanbeveling van het klachtencomité is relatief. De bevindingen van het klachtencomité zijn juridisch niet bindend en u heeft goede inhoudelijke redenen om de aanbeveling niet te volgen. Nederland heeft immers altijd al het standpunt ingenomen dat er geen verdragsrechtelijke verplichting is om voor vrouwelijke zelfstandigen een (publieke) regeling te treffen. Bovendien ligt het beleidsmatig niet voor de hand om de aanbeveling te volgen, nu de doelstelling (beschermen van de gezondheid van moeder en kind) achteraf niet meer wordt bereikt.
- Tot slot zou u kunnen aangeven dat u geen heil ziet in het toekennen van een vast bedrag "ex gratia" aan de zes klaagsters (zoals gesuggereerd door ambtelijk BuZa en toegelicht in de bijlage), maar dat u wel bereid bent om de door hen gemaakte proceskosten te vergoeden, bij wijze van gebaar.

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
9 juli 2014

Onze referentie
2014-0000101301

Bijlage: consequenties en mogelijke opties

Consequenties van het oordeel van het klachtencomité

- De bevindingen van het VN-klachtencomité zijn gezaghebbend, maar niet juridisch bindend. Dit betekent dat er geen juridische verplichting is om compensatie te bieden.
- Alleen indien een nationale rechter in een nationale procedure de zienswijze van het klachtencomité zou omarmen – en ook alsnog zou oordelen dat artikel 11 van het VN-Vrouwenverdrag rechtstreekse werking heeft – zou het oordeel van het klachtencomité juridische binding kunnen krijgen.
- De hoogste Nederlandse rechter heeft eerder al geoordeeld dat artikel 11 van het VN-Vrouwenverdrag geen rechtstreekse werking heeft. Een gerechtelijke procedure heeft naar verwachting dan ook weinig kans van slagen.
- Bovendien is het oordeel van het klachtencomité niet sterk onderbouwd. Nederland heeft altijd het standpunt ingenomen dat er geen verplichting is om ook voor vrouwelijke zelfstandigen een publieke regeling te treffen. Het bestaan van een dergelijke verplichting wordt niet door de tekst van het verdrag gestaafd. Er valt dus juridisch af te dingen op het oordeel van het klachtencomité.
- Juridisch is er derhalve geen noodzaak om alle vrouwelijke zelfstandigen, die in de periode tussen 2004 en 2008 bevallen zijn, een compensatie te bieden voor het ontbreken van een uitkeringsregeling bij zwangerschap. Mee gaan met de bevindingen/aanbevelingen van het Comité zou bovendien kunnen leiden tot ongewenste precedentwerking.
- Ook beleidsmatig ligt het niet voor de hand om deze vrouwen compensatie te bieden. Een uitkering bij zwangerschap is immers bedoeld om de (aanstaande) moeder gedurende enige tijd rond het moment van bevalling de benodigde rust te geven, ter bescherming van de gezondheid van moeder en kind. Die doelstelling wordt niet meer bereikt door nu alsnog uitkeringen wegens zwangerschap te verstrekken aan vrouwen die in de periode augustus 2004 – juni 2008 bevallen zijn (en waarvan de kinderen inmiddels minstens 6 jaar oud zijn).
- Als deze groep vrouwelijke zelfstandigen gecompenseerd zou worden, zou dit bovendien grote budgettaire consequenties¹ hebben.
- Een internationaal/diplomatiek argument om toch gevolg te geven aan deze aanbeveling, is dat de ratificatie door Nederland van het klachtenprotocol een morele verantwoordelijkheid met zich meebrengt en dat Nederland – door de aanbeveling te volgen – het goede voorbeeld zou geven in de internationale context.

Mogelijke opties

- Er zijn verschillende opties denkbaar om invulling te geven aan de aanbeveling van het klachtencomité:
 - Alle vrouwelijke zelfstandigen (financieel) compenseren. Zoals hiervoor toegelicht is hiertoe, noch een beleidsmatige, noch een juridische noodzaak, terwijl dit bovendien grote budgettaire consequenties zou hebben.
 - Alleen de zes klaagsters (financieel) compenseren. Evident voordeel hiervan is dat dit – in 1e instantie – leidt tot lagere kosten dan compensatie aan alle vrouwen. Anderzijds kan hierdoor de indruk ontstaan dat Nederland de visie van het klachtencomité (inmiddels) deelt, waardoor de kans groter wordt

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
9 juli 2014

Onze referentie
2014-0000101301

¹ Een voorzichtige inschatting is dat de kosten tussen € 75 en € 100 miljoen liggen.

dat een nationale rechter de visie van het klachtencomité overneemt in nationale procedures, die dan ongetwijfeld door andere vrouwen aanhangig gemaakt zullen worden. Daardoor ontstaat alsnog juridische binding en moeten – in 2e instantie – ook alle andere vrouwen alsnog gecompenseerd worden.

- Alleen de zes klaagsters "ex gratia" compensatie verstrekken, in de vorm van een vast bedrag (in plaats van in de vorm van een uitkering). Dit maakt het makkelijker om in de motivering / toelichting vast te houden aan het standpunt dat het verdrag niet verplicht tot een (publieke) regeling voor zelfstandigen. Dit vergt wel een nauwkeurige, zorgvuldige motivering, om juridische binding en precedentwerking te voorkomen. Toegelicht en benadrukt zou dan moeten worden dat Nederland van mening is dat er op grond van het Vrouwenverdrag geen verplichting is om een uitkering te vertrekken, maar dat er "ex gratia" een bedrag wordt verstrekt aan de vrouwen die de procedure bij het klachtencomité hebben gevoerd, vanwege alle moeite die zij hebben gedaan. Voordeel hiervan is dat de kosten dan mogelijk worden beperkt. Een nadeel is dat onderscheid tussen klaagsters en niet-klaagsters weliswaar juridisch houdbaar is, maar maatschappelijk en politiek gezien kwetsbaar is. Een ander nadeel is dat sommige klaagsters hierdoor een hoger of lager bedrag zullen ontvangen dan de schade die zij hebben geclaimd in de procedure. Ambtelijk BuZa heeft een voorkeur voor deze variant.
- Vast bedrag "ex gratia" aan alle vrouwelijke zelfstandigen. Als aan alle vrouwelijke zelfstandigen een vast bedrag ex gratia zou worden betaald, zou voor hen eveneens gelden dat zij een hoger of lager bedrag zouden krijgen. Nadeel hiervan is bovendien dat de kosten aanzienlijk hoger zouden uitvallen.

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
9 juli 2014

Onze referentie
2014-0000101301

1372

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

exemplaar minister reto
met/~~zonder~~ opmerking
~~met~~/niet ondertekend
overgedragen a/d.....
d.d.: 19/3^{102.e}

Minister

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Contactpersoon
^{102.e}

T 070^{102.e}
^{102.e} @minszw.nl

Datum
8 maart 2018
Onze referentie
2018-0000044930

nota

Brief aan FNV over Compensatieregeling vrouwelijke
zelfstandigen

Akkoord SG/DG

1 Status nota

Brief ondertekenen

2 Aanleiding

FNV heeft u een brief geschreven over de Compensatieregeling voor vrouwelijke zelfstandigen. FNV vraagt naar de stand van zaken en vraagt bovendien of de regeling nog kan worden aangepast. In bijgaande brief reageert u hierop.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

• ^{11.1}

4 Kernpunten

Procedureel

- FNV heeft de brief op 8 februari jl. aan u gestuurd, mede namens FNV Vrouw, de Vereniging voor Vrouw en Recht (VRR) en de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann.
- De brief is gestuurd voordat bekend werd dat de Compensatieregeling in maart gepubliceerd zal worden in de Staatscourant. Op grond van die regeling wordt aan vrouwelijke zelfstandigen die tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008 zijn bevallen een forfaitair bedrag van €5.600 verstrekt.

• ^{11.1}

- De conceptbrief hebben wij afgestemd met UWV, die de regeling immers gaat uitvoeren.

Inhoudelijk

- FNV vindt het onjuist dat vrouwen die bevallen zijn na 4 juni 2008, maar toen geen uitkering hebben ontvangen, niet in aanmerking zullen komen voor een compensatie op grond van de Compensatieregeling.

- Voorts merkt FNV op dat het niet bekend was bij vrouwelijke zelfstandigen, die in de periode tussen 4 augustus 2004 tot 7 mei 2005 bevallen zijn, dat zij recht hadden op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering op grond van het overgangsrecht.

Directie
Werknemersregelingen
 Afdeling Ziekte en
 arbeidsongeschiktheid

Bevallen in de periode na 4 juni 2008

- De Wet zwangerschaps- en bevallingsuitkering zelfstandigen (ZEZ) is in werking getreden op 4 juni 2008. In deze wet is onder meer geregeld dat recht op een uitkering bestaat voor alle vrouwelijke zelfstandigen die op of na deze invoeringsdatum zijn bevallen.
- Bij de invoering van de ZEZ heeft zowel UWV als SZW hierover voorlichting verzorgd.
- Omdat vrouwen die op of na 4 juni 2008 zijn bevallen dus al aanspraak hadden op een uitkering op grond van de ZEZ, hebben wij in de conceptreactie aangegeven dat u geen aanleiding ziet om hen daarnaast ook nog onder de werkingssfeer van de Compensatieregeling te brengen.

Datum
 8 maart 2018

Onze referentie
 2018-0000044930

Bevallen in de periode van 4 augustus 2004 tot 7 mei 2005

- Met de Wet einde toegang verzekering WAZ is per 1 augustus 2004 de bepaling ingetrokken die een recht op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering voor vrouwelijke zelfstandigen regelde.
- Voor vrouwen die op 1 augustus 2004 al zwanger waren, is toen overgangsrecht getroffen. Geregeld is dat vrouwen die voor 7 mei 2005 bevielen, nog aanspraak hadden op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering.
- FNV stelt dat het overgangsrecht niet bekend was. Onbekendheid met de wet is echter, op grond van vaste jurisprudentie, geen reden om alsnog een recht op uitkering toe te kennen.
- Daarom zien wij geen aanleiding om de vrouwen die bevallen zijn in de periode van 1 augustus 2004 tot 7 mei 2005 alsnog onder de werkingssfeer van de Compensatieregeling te brengen.
- Deze lijn heeft u al aangehouden in uw (bijgevoegde) brief van 21 november 2017, in reactie op de brief van de VRR Clara Wichmann.
- Conform deze lijn geeft u in de brief aan FNV nu ook aan dat u deze groep vrouwen niet onder de werkingssfeer van de regeling brengt.

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

1419
exemplaar minister retour
met/onder opmerking
wel/niet ondertekend
overgedragen a/d.....
d.d.: 5/3^{10.2.e}

RUBRICERING
Minister

Spreekstuk
2008
10.2.e

2/3

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Contactoersoon
10.2.e

T 070^{10.2.e}
10.2.e
pminsw.nl

Datum

Onze referentie
2018-0000023325

Bijlagen
Ministeriële regeling
u-toets UWV
brief aan UWV

nota

Nota Publicatie compensatieregeling bevallen
zelfstandigen

Akkoord SG/DG

1 Status nota

Brief en regeling ondertekenen

2 Aanleiding

Uw ambtsvoorganger heeft, naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB), besloten om een forfaitair bedrag van €5.600 te verstrekken aan vrouwelijke zelfstandigen die tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008 zijn bevallen. Het UWV en de Belastingdienst hebben een u-toets uitgebracht over het concept van een ministeriële regeling. Omdat beiden de regeling uitvoerbaar achten, kan deze worden gepubliceerd in de Staatscourant.

Brief aan
Uwv mid
11.1

Met betrekking tot het uitvoeringsproces merken wij het volgende op:

- De regeling wordt half maart 2018 in de Stcrt. gepubliceerd.
- De regeling treedt op 15 mei 2018 in werking. Het UWV heeft namelijk 2 maanden nodig om de uitvoering van de regeling voor te bereiden.
- De vrouwen kunnen tussen 15 mei 2018 en 30 september 2018 een aanvraag voor de compensatie indienen. Zodoende hebben zij vierenvolfe maand de tijd en ligt een deel van de aanvraagtermijn buiten de vakantieperiode.
- Het UWV stelt daarna vast of recht bestaat op compensatie. Deze wordt betaald in de periode vanaf 1 januari 2019 en uiterlijk op 31 maart 2019. Zo wordt zoveel mogelijk voorkomen dat de Belastingdienst verstrekte toeslagen moet terugvorderen.

↓
Inschuldig =
20.000, meer
cij. gaan uit
van max. 30%?

3 Beslisapunten/advies/beslistermiin

11.1

4 Kernpunten

- De CRvB heeft in zijn tussenuitspraak van 27 juli 2017 geoordeeld dat art. 11 van het VN-Vrouwenverdrag ook van toepassing is op zelfstandigen.
- Vrouwelijke zelfstandigen die tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008 zijn bevallen, hebben in verband daarmee geen publieke uitkering ontvangen, omdat zij toen niet vielen onder de Wet arbeid en zorg.
- Naar aanleiding van de CRvB-uitspraak heeft uw ambtsvoorganger besloten om de betreffende groep vrouwelijke zelfstandigen (desgevraagd) een compensatie van €5.600 te bieden op grond van een ministeriële regeling.
- Over het concept van deze regeling hebben het UWV en de Belastingdienst een u-toets uitgebracht.
- Beide achten de regeling uitvoerbaar.
- Daarom kan tot publicatie van de regeling worden overgegaan. Wij streven ernaar om deze half maart in de Stcrt. te publiceren.
- De regeling kan dan op 15 mei a.s. in werking treden, want het UWV heeft 2 maanden de tijd nodig om een en ander voor te bereiden.
- Daarvoor dient het UWV wel een implementatie-opdracht te ontvangen. Deze is in de bijgevoegde brief aan het UWV opgenomen.

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Datum

Onze referentie
2018-0000023325

Minister

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Ziekte en
arbeidsongeschiktheid

Contactpersoon
[10.2.e](#)

T 070 [10.2.e](#)
[10.2.e](#) @minszw.nl

Datum
26 maart 2018

Onze referentie
2018-0000057610

nota

Kamervragen van het lid Jasper van Dijk (SP) over
de compensatieregeling voor zwangere ZZP'ers

Akkoord SG/DG

1 Status nota

Brief ondertekenen

2 Aanleiding

Op 12 maart jl. is de "*Tijdelijke regeling compensatie zelfstandigen, beroepsbeoefenaren en meewerkende echtgenoten bevallen in het tijdvak 7 mei 2005 tot 4 juni 2008*" gepubliceerd in de Staatscourant.

De regeling zal per 15 mei in werking treden. Uitbetaling van de compensatie zal plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2019.

Naar aanleiding van de publicatie van de regeling stelt het Kamerlid Jasper van Dijk (SP) nu Kamervragen. Hij stelt onder meer de vraag waarom u niet per direct overgaat tot uitbetaling, waarom de compensatie wordt aangemerkt als inkomen en waarom de uitbetaling niet kan worden vrijgesteld van toeslagen.

Bijgaand doen wij u de conceptantwoorden toekomen.

3 Beslispunten / advies / beslistermijn

• ^{11.1}

4 Kernpunten

- Op grond van de compensatieregeling wordt aan zelfstandigen die in het tijdvak 7 mei 2005 tot 4 juni 2008 bevallen zijn desgevraagd een compensatie toegekend.
- De betalingen van de compensaties zullen plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2019 – dus niet in 2018.
- U heeft voor uitbetaling van de compensatie in 2019 gekozen omdat hierdoor zoveel mogelijk wordt voorkomen dat de betrokken vrouwen achteraf geconfronteerd kunnen worden met terugvordering van bijvoorbeeld huurtoeslag of zorgtoeslag door de Belastingdienst als gevolg van de toekenning van de compensatie.
- In uw bijgevoegde antwoorden van 8 maart jl. op Kamervragen – eveneens van het Jasper van Dijk (SP) – heeft u dit toegelicht.

- In zijn nieuwe Kamervragen vraagt Jasper van Dijk (SP) waarom u niet per direct overgaat tot uitbetaling, waarom de compensatie wordt aangemerkt als inkomen en waarom de uitbetaling niet kan worden vrijgesteld van toeslagen. Tevens vraagt hij waar u het bedrag van 38 miljoen euro vandaan haalt voor deze regeling en of de mening deelt dat 112 miljoen euro nodig is, uitgaande van 20.000 zwangere ZZP'ers met een gemiddeld uitkeringsbedrag van 5600 euro.
- Conform de lijn van uw antwoorden op de eerdere vragen van Jasper van Dijk, hebben wij in bijgaande conceptantwoorden toegelicht dat u het niet wenselijk vindt dat toeslagen teruggevorderd zouden moeten worden als gevolg van de toekenning van de compensatie en dat u er daarom voor gekozen heeft de uitbetaling van de compensaties te laten plaatsvinden in het nieuwe belastingjaar (2019).
- Voorts hebben wij in de antwoorden toegelicht dat met het compensatiebedrag van €5.600,- beoogd is om de betrokken vrouwen alsnog 'een zeker inkomen' toe te kennen in verband met de bevalling en dat de compensatie daarmee (belastbaar) inkomen vormt. Daarnaast hebben wij toegelicht dat ook de huidige reguliere zwangerschapsuitkering niet is vrijgesteld bij de berekening van het (toets)inkomen voor de toeslagen.
- Tot slot hebben wij toegelicht dat het bedrag van 38 miljoen euro in aanloop naar de begroting 2018 is vrijgemaakt. Bovendien geven wij aan dat, indien alle bevallen zelfstandigen zich melden voor de nu vastgestelde compensatie, de kosten inderdaad circa 112 miljoen euro zijn; voor eventuele meerkosten van de regeling zal binnen de begroting van SZW een oplossing worden gevonden.
- Wij hebben de conceptantwoorden afgestemd met de directies WBJA, AV en FEZ. Ook het UWV (dat de regeling gaat uitvoeren) en de Belastingdienst hebben input geleverd voor de antwoorden.

Directie
Werknemersregelingen
 Afdeling Ziekte en
 arbeidsongeschiktheid

Datum
 26 maart 2018

Onze referentie
 2018-0000057610

73 45

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Minister retour
met/zonder opmerking
wel/niet ondertekend
10.2.e
4-6-14

nota leden bespreken
10.2.e

RUBRICERING
Minister

over bespreken
10.2.e

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Contactpersoon
10.2.e

T 06 10.2.e
10.2.e @minszw.nl

Datum
20 mei 2014
Onze referentie
2014-0000073672

nota

Aanvullende vragen over aanbeveling CEDAW

Akkoord SG/DG

60/27/5

1 Status nota

Ter beslissing

2 Aanleiding

U heeft enkele aanvullende vragen gesteld naar aanleiding van onze nota over de aanbeveling van het klachtencomité van het VN-Vrouwenverdrag (CEDAW) om vrouwelijke zelfstandigen financieel te compenseren voor het ontbreken van een uitkeringsregeling bij zwangerschap in de periode 2004-2008. In deze nota beantwoorden wij uw vragen.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

• 11.1

•

4 Kernpunten

Wat doen andere landen?

- Uit een "quick scan" die wij op basis van de Misoc database hebben verricht, blijkt dat de meeste Europese landen een uitkeringsregeling ("maternity benefit") kennen voor zwangere zelfstandigen. Een beperkt aantal landen (waaronder Duitsland en Polen) kent echter geen publieke regeling.
- De resultaten van deze quick scan treft u aan in de bijlage bij deze nota.
- Overigens had Nederland tot 2004 een publieke uitkeringsregeling voor zwangere vrouwelijke zelfstandigen en heeft die sinds 2008 ook weer, maar niet omdat het verdrag hiertoe zou verplichten.

Wat is de juridische houdbaarheid van niet-compenseren op langere termijn?

RUBRICERING

- Met betrekking tot uw vraag, wat de juridische houdbaarheid is op langere termijn indien geen compensatie wordt gegeven, kunnen wij het volgende opmerken. Bevindingen en aanbevelingen van het VN-klachtencomité zijn niet juridisch bindend. Dit betekent dat er geen juridische verplichting is om compensatie te bieden. Alleen indien een nationale rechter in een nationale procedure de zienswijze van het klachtencomité zou omarmen, zou dit anders kunnen worden. Hier zou door de betrokkenen op kunnen worden aangestuurd via een procedure bij hetzij de civiele rechter, hetzij bij de bestuursrechter. (De Centrale Raad van Beroep heeft er namelijk in het verleden blijk van gegeven zwaar gewicht toe te kennen aan oordelen van klachtencomités. Nadat Nederland in 2004 een oordeel van het BUPO-comité, met betrekking tot de Anw, naast zich had neergelegd, heeft de Centrale Raad van Beroep in een nationale procedure de visie van het comité gevolgd in de uitspraak. Daardoor ontstond juridische binding en moest alsnog tot reparatie worden overgegaan in die zaak. Anders dan bij de zwangerschapsuitkering voor zelfstandigen bestond in deze Anw-zaak wel een uitkeringsregeling, maar werd het afwijzen van een halfwezenuitkering op grond van deze regelgeving door de rechter als discriminatoir aangemerkt.)
- Bij de civiele rechter zou een claim voor compensatie, gebaseerd op onrechtmatige daad wegens niet-naleving van artikel 11 van het VN-Vrouwenverdrag, kunnen worden ingediend. Omdat dan weer de vraag zal rijzen of deze bepaling rechtstreekse werking heeft, is de kans op succes gering. In de eerdere juridische procedures tot en met de Hoge Raad is geoordeeld dat artikel 11 geen rechtstreekse werking heeft. Niet te verwachten valt dat de rechter nu anders zal oordelen.
- Als de claim bij de civiele rechter gebaseerd zou worden op niet-naleving van het oordeel van het klachtencomité, zal het feit dat het oordeel van het klachtencomité geen juridische verplichtingen doet ontstaan naar verwachting het succes van de claim in de weg staan.
- Om bij de bestuursrechter (Centrale Raad van Beroep) terecht te komen, zou een uitkeringsbesluit van het UWV uitgelokt kunnen worden. Nu er met betrekking tot de vrouwelijke zelfstandigen geen regeling bestond op grond waarvan een uitkering verstrekt zou kunnen worden, zal het UWV zo'n uitkeringsaanvraag buiten behandeling moeten laten. Over het besluit om de aanvraag buiten behandeling te laten zou de rechter dan moeten oordelen. Er kan geen inhoudelijke beoordeling plaatsvinden omdat een uitkeringsregeling ontbreekt. De rechter is niet bevoegd om de overheid voor te schrijven dat zij regelgeving moet treffen.

• 11.1

**Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen**
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
20 mei 2014

Onze referentie
2014-0000073672

Zijn er tussenoplossingen te bedenken?

- Tussenoplossingen kunnen gezocht worden in de omvang van de doelgroep (alleen klaagsters compenseren) en de omvang van de compensatie (vast bedrag).
- Er kan voor worden gekozen om alleen klaagsters te compenseren. Evident voordeel hiervan is dat dit – in 1e instantie – leidt tot veel lagere kosten dan compensatie aan alle vrouwen. Anderzijds kan hierdoor de indruk ontstaan dat Nederland de visie van het klachtencomité (inmiddels) deelt, waardoor de kans groter wordt dat een nationale rechter de visie van het klachtencomité overneemt in nationale procedures, die ongetwijfeld door andere vrouwen

aanhangig worden gemaakt. Daardoor ontstaat alsnog juridische binding en moeten – in 2e instantie – ook andere vrouwen alsnog gecompenseerd worden.

- Als alleen klaagsters gecompenseerd worden, vergt dit een nauwkeurige, zorgvuldige motivering, om juridische binding en precedentwerking te voorkomen. Toegelicht en benadrukt zou dan moeten worden dat Nederland van mening is dat er op grond van het Vrouwenverdrag geen verplichting is om een uitkering te vertrekken, maar dat er “ex gratia” een uitkering wordt verstrekt aan de vrouwen die de procedure bij het klachtencomité hebben gevoerd.
- Indien compensatie wordt verstrekt, dan kan dat in de vorm van een vast bedrag ex gratia (in plaats van in de vorm van een uitkering). Dit maakt het makkelijker om in de motivering/toelichting vast te houden aan het standpunt dat het verdrag niet verplicht tot een (publieke) regeling voor vrouwelijke zelfstandigen.
- Een vast bedrag kan worden verstrekt aan:
 - alleen klaagsters: voordeel hiervan is dat de kosten dan mogelijk worden beperkt. Een nadeel is dat, onderscheid tussen klaagsters en niet-klaagsters weliswaar juridisch houdbaar, maar maatschappelijk en politiek gezien kwetsbaar is. Een ander nadeel is dat sommige klaagsters hierdoor een hoger of lager bedrag zullen ontvangen dan de schade die zij hebben geclaimd in de procedure.^{11.1}
 - Alle vrouwelijke zelfstandigen: als aan alle vrouwelijke zelfstandigen een vast bedrag ex gratia zou worden betaald, zou voor hen eveneens gelden dat zij een hoger of lager bedrag zouden krijgen. Nadeel hiervan is bovendien dat de kosten aanzienlijk hoger zouden uitvallen.
- Slechts zes vrouwen hebben beklag gedaan bij het klachtencomité. Het compenseren van deze groep klaagsters heeft nauwelijks budgettaire gevolgen. Als alle vrouwen worden gecompenseerd leidt dit tot aanzienlijke extra lasten.
- Onze voorzichtige inschatting is dat de kosten van compensatie tussen de € 75 en € 100 miljoen liggen (met een maximum van € 130 miljoen inclusief wettelijke rente). De uitvoeringskosten voor het UWV moeten daar nog bij worden opgeteld; bij 20.000 gevallen zal dat circa € 10 miljoen bedragen. Als u besluit tot compensatie, zal voor deze uitgaven nog dekking moeten worden gevonden. Daarnaast bestaat er een risico dat de kosten hoger uitvallen wanneer ook vrouwelijke zelfstandigen, die in de periode tussen 1991 en 1998 zijn bevallen, een beroep doen op compensatie. Vóór 1998 bestond er namelijk geen zwangerschapsuitkering voor vrouwelijke zelfstandigen. Die werd geïntroduceerd met de invoering van de WAZ, in 1998.

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
20 mei 2014

Onze referentie
2014-0000073672

BIJLAGE: Uitkeringsregelingen in andere EU-landen

Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
20 mei 2014
Onze referentie
2014-0000073672

Land	Recht ("maternity benefit")
Denemarken	Vrouwelijke zelfstandigen hebben recht op dezelfde "maternity benefits" als werknemers.
België	Vrouwelijke zelfstandigen en vrouwen die meewerken in het bedrijf van een zelfstandige hebben recht op verlof van een ononderbroken periode van 9 weken. Er geldt geen verplichting om dit verlof op te nemen. Echter er geldt wel een minimumperiode van 3 weken. Gedurende de verlofperiode bestaat recht op een "flat rate" bedrag van € 440,50 per week.
Finland	Vrouwelijke zelfstandigen hebben recht op dezelfde "maternity benefits" als werknemers
Duitsland	"Maternity benefits" zijn geregeld per sector; er bestaat geen algemeen wettelijk recht.
Frankrijk	"Maternity benefits" worden verstrekt aan ambachtslieden, detailhandelaren, fabrikanten en vrije beroepen.
Verenigd Koninkrijk	Mits zij voldoende premies hebben afgedragen in de twee jaar voorafgaand aan het intreden van "het risico", worden "maternity benefits" verstrekt aan vrouwelijke zelfstandigen, indien zij ten minste 26 weken als zelfstandige hebben gewerkt in de 66 weken voorafgaand aan de week waarin de baby wordt verwacht. Met deze arbeid moeten zij bovendien gemiddeld per week ten minste € 37,- hebben verdiend.
Zweden	Vrouwelijke zelfstandigen hebben recht op dezelfde "maternity benefits" als werknemers.
Spanje	Verplichte verzekering met recht op uitkering, die verschillend is per sector.

Noorwegen	Publieke regeling die voorziet in een compensatie van 100%.
Polen	Voor zelfstandigen bestaat geen recht op verlof of uitkering.
Italië	Twee maanden voorafgaand aan de datum waarop de baby wordt verwacht, hebben vrouwelijke zelfstandigen recht op "maternity benefits" ter hoogte van 80% van hun gemiddelde inkomsten per dag.
Tsjechië	Vrouwelijke zelfstandigen kunnen zich vrijwillig verzekeren voor "maternity benefits".

**Directie
Inkomensverzekeringen en
-voorzieningen**
Afd. Inkomenswaarborg
tijdens Werk

Datum
20 mei 2014
Onze referentie
2014-0000073672